

GUD ÄR NÄRMARE ÄN DU TROR

Predikotema våren 2007

Korskyrkan Borås den 3 juni 2007, av Micael Nilsson

Söndagens tema: Ett liv, präglat av Guds närhet

1 Mos 28:16: "Jakob vaknade upp ur sömnen. "Sannerligen", sade han, "Herren är på denna plats, och jag visste det inte!"

Den här våren har vi använt oss av en bok, skriven av pastor John Ortberg. Bokens titel är trösterik: "Gud är närmare än du tror". Just det var också patriarken Jakobs slutsats på en plats som heter Betel, och efter en mycket stark gudsupplevelse. Jakob hade varit i Guds närhet utan att ha förstått det. Nu, när han vaknar, kan han konstatera: Gud har varit hos mig, hela tiden, fast jag inte har förstått det. Kanske ska vi alla en dag vara med om ett sådant uppvaknande, nämligen den dag då Gud väcker oss till evigt liv. Kanske ska vi då se tillbaka på våra liv med nya ögon och skarpare syn och säga oss själva: "Gud var alltid där, fast jag inte visste det."

Så varför måste det sägas att Gud är närmare än vi tror? D.v.s. varför har vi så svårt att tro det? Det är som om det kommer så mycket i vägen, så mycket som skymmer sikten, och med tiden glömmer vi kanske det vi upplevt i våra klaraste stunder. Det är så med oss. Det är en slags mänsklig begränsning vi alla lever under. Paulus har upptäckt den i sitt eget liv och skriver, 1 Kor 13:12 (NLB): "så är det med vår kunskap om Gud. Vi är fortfarande som barn, vi ser bara en suddig spegelbild av honom. Men när Jesus kommer tillbaka ska vi möta Gud ansikte mot ansikte, och då ska vi lära känna Gud lika bra som han känner oss."

Låt mig berätta för dig om Värmlands mest omdömeslösa mus. För det måste det väl ha varit. Musen som valde att bygga bo vid vår sommarstuga och av alla möjliga platser valde att bygga det mitt i vår kattbur, en stor inhägnad där vi om sommaren släpper in våra fyra små portabla leoparder. Dessutom, den här gången, tillsammans med en kull hyperaktiva kattungar. Och våra katter, som är innegående katter och därför bara har läst om möss i böcker och sett sådant på film fick sig en oförglömlig stund i hägnet, när någon av dem lyckades gräva sig rakt in musfamiljens hus. Det var katter överallt, högt och lågt, på marken och i luften, innan dess återstoden av den olyckliga musfamiljen lyckades ta sig ut ur buren och försvinna rakt genom häcken, in till min sväger och svägerska. Den sommaren blev för mina katters del präglad av denna glada överraskning. Varje gång vi släppte ut dem i buren satt de, stora och små, uppradade med svansarna rakt bak och med blicken rakt fram, förväntansfullt spanande in i häcken. De visste nämligen nu att det fanns något bakom häcken.

Min mamma, som var fyrtiotalist, och alltså tillhörde en generation som i hög grad vände kyrkan ryggen, hade alltid en ambivalent inställning till religion. Mamma var rädd för religion, och rädd för fanatism, och varnade mig på olika sätt för allt som hörde det till. Att bli "religiös" verkade för henne vara ett slags förstadium till döden. Men det var en hjärnans kamp med hjärtat. Mamma var rädd för religion men längtade efter Gud. Hon ville inte till kyrkan men hon ville till himlen. Denna kluvenhet präglade henne hela min uppväxt. Hon varnade mig å ena sidan för att "gå och bli frälst" men lyssnade å andra sidan gärna till dikter och sånger om himlen och evigheten. När hon så 54 år gammal, fick beskedet att hon bara hade några veckor kvar att leva ställdes allt detta på sin spets. Hon förklarade för mig att hon

nog inte kunde bli lika kristen som jag var, och samtidigt behövde hon nu en tro, för vad kan vara svårare än att dö utan hopp. Lättast hade hon nog att ta emot hjälpen från sina barnbarn. Deras böner och deras tankar kunde hon aldrig vara rädd för. Mammans bekännelse blev den gamla konfirmationsbibeln. Jag minns den från vår minst sagt sparsmakade bokhylla som en röd gammal bok som ingen någonsin rörde. Under sjukdomstiden kom den fram. Jag vet inte om mamma någonsin läste sin Bibel, men den sista tiden låg den bredvid vattenglasen och medicinerna på nattduksbordet. Den låg där som en liten viskning, en bön och en mycket, mycket försiktig bekännelse, i likhet med några av Bibelns bekännelser: - Herre tänk på mig när du kommer med ditt rike. Eller: - Jag tror, hjälp min otro. För mammas rädsla och alla argument mot tro och religion hade nog aldrig riktigt övertygat ens henne själv. Någonstans visste hon: det finns någonting bakom "häcken".

Dostojevskij skriver: "Det enda avgörande villkoret för människans existens är att hon alltid måste kunna böja sig inför något oändligt och stort. Om människor fråntas det oändligt stora kan de inte leva utan dör av förtvivlan."

Vi stirrar in i häcken - in i häcken som skiljer liv från död, det synliga från det osynliga – för vi vet det på något sätt intuitivt att det finns någonting bakom allt. I keltisk andlighet talar man ibland om "tunna platser". Platser, tider eller erfarenheter där den osynliga och den synliga världen kommer nära varandra, där häcken blir tunn. Så tunn att vi kan ana vad som finns bakom. Kanske är det vid ett barns födelse, i en enkel bönestund eller inför en vacker solnedgång. Där blir häcken tunn.

John Ortberg berättar i sin bok om en tanke som ofta återkommer hos honom när han nås av ett dödsbud. – Nu vet han! Han som förnekade: - Nu vet han. Hon som tvivlade: - Nu vet hon. Jag har nog tänkt detsamma. Diktatorn som förföljde kyrkan, nu vet han vad han gjort. Den förtvivlade tvivlaren som kämpat med sin tro, nu vet hon. Den gamle mannen som levt så troget Gud i alla år, nu vet han. Och min mamma, som dog den där regniga sommaren några veckor efter sjukdomsbeskedet och som bara vågade viska fram sin bekännelse, nu vet hon. Men alla vi som ännu lever på den här sidan häcken, om oss får det sägas som Paulus skriver, 2 Kor 5:7: "vi lever i tro, utan att se."

Men en dag hände det. Detta är Bibelns Stora Budskap. Någon kom genom häcken. Johannes skriver, Joh 1:18: "Ingen har någonsin sett Gud. Den ende sonen, själv gud och alltid nära Fadern, han har förklarat honom för oss."

Jesus kom genom den häck som skiljer liv och död, det synliga och det osynliga, det mänskliga och det gudomliga. Varför? För att berätta för oss som bara anat.

Karin Mains berättar om en söndagsskolelärare som vill ta reda på om hennes barn förstått evangeliet. Hon frågar dem: - Om jag sålde mina saker och gav till de fattiga, skulle jag komma till himlen då? Barnen svarar i kör: - Nej! - Om jag städade kyrkan varje dag, klippte gräset och alltid var hjälpsam, skulle jag komma till himlen då? Barnen svarar fortfarande: - Nej! – Men om jag var snäll mot alla djur och älskade min man, skulle jag komma till himlen då? Barnen svarar återigen: - Nej! Då frågar hon: - Men vad ska jag då göra för att komma till himlen? En femårig pojke svarar genast: - Du måste dö!

Det finns en slags förståelse av den kristna tron som liknar den: Du lever här på jorden några mödosamma år, men en dag i himlen blir allting bra. Och himlen är vårt hopp och vår tröst, inte minst de mörka dagarna, så långt är allt rätt. Bibeln uppmanar oss att tänka på det. Det är klokt och det ger mod. Men Jesus kom inte bara för att dö och besegra döden. Han kom också

för att leva ibland oss och för att på det sättet visa oss vad det är att leva i gemenskap med Gud. Jesu undervisning handlar till stor del om sådant som hör det här livet till, om pengar, relationer, kärlek, konflikter osv. Jesus kom för att visa oss hur ett liv som är präglad av Guds närvaro ser ut.

Vi ska snart återkomma till det, men låt oss först fundera en liten stund över en mycket spännande historia. Den berättas i 2 Kon 6. Det här är den korta versionen: Arams kung angriper Israel. Men innan han slår till varnar profeten Elisha den attackerade staden. Arams kung misslyckas. Han slår till mot en annan stad, men Elisha har hunnit varna den också. Arams kung undrar hur det är möjligt. Hans underrättelsetjänst svarar: - Elisha är en profet. Han kan berätta för sin kung vad du säger i din sängkammare. Arams kung bestämmer sig då för att röja Elisha ur vägen, och nu läser jag innantill: 2 Kung 6:15-17: ”På morgonen, då gudsmannens tjänare kom ut, fick han se att staden var omringad av en truppstyrka med hästar och vagnar. `Ack, herre, vad skall vi ta oss till?`, ropade han. Elisha svarade: `Var inte rädd. Det är fler på vår sida än på deras.` Och han bad: `Herre, öppna hans ögon, så att han ser!` Då öppnade Herren tjänarens ögon, och han såg att berget var fullt av hästar och vagnar av eld kring Elisha.”

Elishas tjänare såg ett problem och hans mod sjönk. Han såg en armé och han blev rädd. Då bad Elisha och tjänarens ögon öppnades så att han också såg Guds närvaro, i form av en himmelsk här. Gud fanns där för att beskydda sin man.

Tänk nu efter. Ingenting har egentligen förändrats. Fienden finns kvar. Men Guds närvaro gör ändå allting annorlunda. För allt beror på vad vi ser.

Denna händelse är lätt att applicera på det egna livet. Hur ofta gör vi inte som tjänaren. Vi ser våra problem, men glömmer Guds närvaro. Guds närvaro kommer inte alltid att ta bort våra problem, men Guds närvaro förändrar ändå styrkeförhållandet mellan bekymmer och möjligheter. Det blir helt enkelt annorlunda med eller utan Gud, för Paulus skriver; Rom 8:31: ”Om Gud är för oss, vem kan då vara mot oss.” Det betyder inte att ingen kommer att vara mot oss. Men det betyder att det bli annorlunda när Gud är för oss. Detta är vad Elishas tjänare fick lära sig, nämligen att se Gud, mitt i allt.

Men det kan förstås vara svårt att upptäcka Gud mitt i allt. Bibeln berättar om många människor som befann sig i Guds närhet utan att förstå det. Jag tänker på värdshusvärderna i Betlehem som inte hade rum när Jesus skulle födas. Tänk om han förstått vem det var som skulle födas. Då hade han nog erbjudit sitt eget rum och själv bott i stallet, tror du inte det? Jag tänker på de skriftlärda som ville sätta Jesus på prov och som valde att debattera Bibeln med honom, fast det var om honom deras skrifter alltid talat. Jag tänker på Pilatus, den romerska maktens representant som dömde Jesus till döden. Tänk om han bara vetat. Eller de romerska soldaterna som slog honom. Eller alla de som hånade honom på Golgata. Tänk om de bara förstått att de befann sig i Guds omedelbara närhet.

Men Bibeln berättar också om dem som förstod. Om Maria som bad: - Ske med mig som du bestämt. Om Andreas som sa, redan efter sitt första möte med Jesus och innan några under skett: - Vi har funnit Messias. Om Natanael som trodde bara för att Jesus sett honom och på detta ger sitt gensvar: - Rabbi, du är Guds son. De såg Guds närvaro, liksom Elishas tjänare såg den. Och det förändrade allt. Det är därför Paulus ber för oss i Ef 1:18-19: ”Må han ge ert inre öga ljus, så att ni kan se vilket hopp han har kallat oss till, vilket rikt och härligt arv han ger oss bland de heliga, hur väldig hans styrka är för oss som tror...”

Paulus ber att våra ögon ska öppnas så att vi ser Gud och hans rikedom och hur rikt våra liv blivit för att Han finns i våra liv. Varför ber han så? För att den upptäckten förändrar allt och för att den upptäckten kommer att prägla våra liv.

Så, sist av allt, låt oss gå tillbaka till frågan: Hur ser ett liv ut som präglats av Guds närhet?

Låt mig avsluta med att läsa några citat från, och om, Jesus, för ingen har ett bättre svar på den frågan än han:

Citat 1:

Joh 5:19: ”Sannerligen, jag säger er: Sonen kan inte göra något av sig själv, utan bara det han ser Fadern göra. Vad Fadern gör, det gör också Sonen.”

Jesus såg Guds närvaro, därför förstod han också Guds handlande. Jesus var uppmärksam på Guds ledning. Lydnad är alltså ett kännetecken på ett liv präglat av Guds närvaro.

Citat 2:

Det andra citatet är hämtat ur den bön Jesus ber när hans vän Lasaros dött, Joh 11:41-42: "Fader, jag tackar dig för att du har hört mig. Självisste jag att du alltid hör mig..."

Jesus såg Guds närvaro. Det gav honom vila i en svår situation och det hjälpte honom att tro. Han säger: – Jag vet att du alltid hör mig, för han talar till en närvarande Gud.

Citat 3:

Det tredje citatet är hämtat från domstolsscenen där Pilatus ska döma Jesus. Pilatus spänner sina romerska muskler och skryter om sin makt. Om man bara ser den bilden är Pilatus ord sanna. Men om man också ser Guds närvaro blir hans ord nästan löjeväckande. Först verkar det som om någon står fängslad inför den väldiga romerska maktens representant. Men det är en synvilla, för egentligen föreställer bilden en liten människa som skryter om sin makt inför den Gud som skapat allt. Jesus svarar därför, Joh 19:11: "Du skulle inte ha någon makt över mig om du inte hade fått den från ovan." Jesus såg Guds närvaro. Jesus stod med sitt liv inför den närvarande Guden, varför skulle han då vara rädd för en människa?

Citat 4:

Det sista citatet som svarar på frågan hur ett liv som är präglat av Guds närvaro ser ut handlar om glädje, Hebr 1:9: ”Du har älskat rättfärdigheten och hatat orätten. Därför har Gud, din Gud, smort dig med glädjens olja mer än dina likar.” Detta sägs om Jesus. Gud hade smort Jesus med glädjens olja. Jesus var den varmaste, gladaste människa som levt. Gud hade smort honom med glädjens olja, mer än någon annan.

Och på alla dessa sätt hjälper bilden av vem Jesus är oss att förstå vad ett liv präglat av Guds närvaro är: Det är ett liv i lydnad där man söker förstå och följa Guds ledning. Det är ett liv i vila och förtröstan. Det är, för det visar Jesus inför Pilatus, ett rakryggt liv, fyllt av mod. Och det är ett liv fyllt av glädje. För detta förändrar allt: Det finns en Gud! Gud älskar dig. Gud vill dig väl. Gud söker dig och räddar dig, och leder dig och tröstar dig. Gud vill vara närvarande i ditt liv. Och därför är ett liv präglat av Guds närvaro också ett liv präglat av glädje.